

Informácia o priebehu a výsledkoch 5. zasadnutia Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou

Dňa 8. decembra 2022 sa v Kyjeve uskutočnilo plenárne rokovanie 5. zasadnutia Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou (ďalej len „komisia“).

Zasadnutie sa konalo v súlade s článkom 3 Dohody o hospodárskej, priemyselnej a vedecko-technickej spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a vládou Ukrajiny (ďalej len „UA“), ktorá bola modifikovaná výmenou nót v roku 2004.

Predsedom slovenskej strany komisie bol Karel Hirman, minister hospodárstva SR a predsedníčkou ukrajinskej strany bola Olha Stefanishyna, podpredsedníčka vlády pre európsku a euroatlantickú integráciu UA.

Vzhľadom na to, že zasadnutie komisie sa uskutočnilo v čase prebiehajúcej vojny, rokovania pracovných skupín boli realizované postupne v online režime a v prípade vybraných pracovných skupín aj priamym rokovaním v Užhorode. Výsledky rokovaní pracovných skupín boli zhrnuté do protokolu z 5. zasadnutia komisie, ktorý bol podpísaný počas plenárneho zasadnutia (príloha č. 1). Súčasťou protokolu sú aj vstupy, ktoré boli stranami dohodnuté vopred bez priameho rokovania počas 5. zasadnutia komisie.

Napriek tomu, že ide o komisiu v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR, jej činnosť podporuje bilaterálnu spoluprácu vo viacerých oblastiach spoločného záujmu, vrátane záujmov podnikateľských subjektov. Súčasťou pracovných skupín komisie boli okrem zástupcov Ministerstva hospodárstva SR aj predstavitelia Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva dopravy SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva životného prostredia SR, Úradu vlády SR, Úradu pre normalizáciu, metrológiu a posudzovanie zhody SR a, Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), Exportno-importnej banky SR, ako aj zástupcovia slovenských firiem.

Súčasťou komisie bolo aj slovensko-ukrajinské podnikateľské fórum dňa 7. novembra 2022 v Užhorode, ktoré bolo zorganizované v spolupráci so SARIO. Podnikateľské fórum bolo realizované formou B2B a B2G stretnutí.

Bilaterálna spolupráca medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou

Obchodná výmena medzi SR a UA nie je z pohľadu celkového obratu zahraničného obchodu SR výrazná, podiel 1,30 % za rok 2022 indikuje významné rezervy. Za obdobie január až november 2022 bola kumulovaná hodnota obratu zahraničného obchodu medzi SR a UA 2 513 mil.eur, čo predstavuje 71,25 % nárast v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2021. Slovenský vývoz vzrástol oproti roku 2021 o 61,56 % a bol v hodnote 1 334 mil.eur. Slovenský dovoz zaznamenal nárast o 52,26 % v porovnaní s rokom 2021 a dosahoval hodnotu 1 181 mil. eur.

Tabuľka 1 Vývoj zahraničného obchodu SR – UA, v mil. eur

	2017	2018	2019	2020	2021
Vývoz	581,6	570,9	688,3	659,0	825,6
Dovoz	631,4	690,7	611,3	354,9	775,9
Obrat	1 213,0	1 261,6	1 299,6	1 013,9	1 601,5
Bilancia	- 49,8	- 119,8	77,0	304,1	49,7

Zdroj: ŠÚ SR

Z dlhodobého hľadiska sú hlavnými slovenskými exportnými položkami na UA podľa harmonizovaného systému (HS) elektrická energia (HS 2716), osobné automobily a iné motorové vozidlá konštruované hlavne na prepravu osôb (HS 8703) a stroje a mechanické prístroje s vlastnou individuálnou funkciou (HS 8479). Hlavnými dovoznými položkami z UA do SR sú železné rudy a koncentráty (HS 2601), drôty, káble (HS 8544) a mäso a jedlé droby (HS 0207).

Ukrajinská ekonomika je prioritne orientovaná na dodávky surovín, polotovarov a poľnohospodárskych produktov. Počas posledných rokov prebieha proces postupných reforiem zameraných na rast podielu hotových výrobkov a výrobkov s vyššou pridanou hodnotou. Rozvíja sa poľnohospodársky, potravinársky a IT sektor. Pokračuje trend znižovania priemyselnej výroby, ktorý je súčasťou postupnej de-industrializácie ukrajinskej ekonomiky. UA čelí hlbokkej recesii v súvislosti s ruskou vojenskou agresiou, ktorá ovplyvnila všetky sektory hospodárstva.

Energetická bezpečnosť sa stala významnou európskou témou aj vzhľadom na špecifické potreby a situáciu stredoeurópskych a východoeurópskych členských štátov EÚ, ktorá vyplýva v našej spoločnej histórii a rovnakej závislosti na dodávkach energií.

SR má zásadné strategické postavenie pre energetickú bezpečnosť v celom regióne. Slovensko zabezpečuje prepravu zemného plynu a ropy a s prebytkami z nových jadrových reaktorov bude zásobovať deficitný región. Pre EÚ, ako aj pre UA je nevyhnutné mať dobre fungujúci energetický systém na SR a naplno využiť regionálnu spoluprácu v kontexte energetickej bezpečnosti. SR a UA sa dohodli na prehĺbení bilaterálnej spolupráce v oblasti dodávok zemného plynu, prepravy ropy, spoľahlivosti dodávok elektriny, rozvoja obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a poskytovania vzájomnej pomoci v núdzových situáciách.

Slovenská strana vyjadrila záujem podporiť UA pri rekonštrukcii energetickej infraštruktúry, ako aj pri vstupe do významných medzinárodných štruktúr, ako je napr. prebiehajúci asociačný proces do Medzinárodnej energetickej agentúry.

Z dlhodobého hľadiska môže byť zapojenie SR do procesu povojnovej obnovy UA jednou z najdôležitejších oblastí hospodárskej spolupráce. Slovenská strana v súčasnosti disponuje zoznamom viac ako 280 slovenských subjektov, ktoré sú pripravené participovať na obnove UA v rôznych oblastiach, ako je napr. výstavba a obnova budov, energetika, životné prostredie a iné.

Zasadnutie komisie bola ukončené plenárnym zasadnutím, na ktorom vystúpili so svojimi príhovormi spolupredsedia slovenskej a ukrajinskej strany. Po zhodnotení výsledkov expertných rokovaní podpísali spolupredsedia komisie protokol z 5. zasadnutia komisie.

Záver

1. V poradí 5. zasadnutie Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a UA splnilo úlohu iniciátora a koordinátora rokovaní v oblastiach spoločného záujmu, ako aj spolupráce na úrovni jednotlivých rezortov a inštitúcií.
2. Súčasťou zasadnutia komisie bolo slovensko-ukrajinské podnikateľské fórum, organizované v spolupráci so SARIO. Podnikateľské fórum poukázalo na vysoký záujem slovenských spoločností o účasť na obnove a rekonštrukcii UA.